

COLUMN

MARIKE STELLINGA

Die coco's maken onze banken niet veiliger

De PvdA is heel streng, echt heel streng als het om banken gaat. Toen woensdag deze krant onthulde dat ING enthousiast had meegedacht met een wet die banken 250 miljard euro aan belastingvoordeel geeft, wist Tweede Kamerlid Henk Nijboer niet hoe snel hij zijn PvdA-minister van Financiën Dijsselbloem in bescherming moest nemen.

Voor de camera's van de NOS zei Nijboer: „Ik ken de minister als iemand die stevig durft in te grijpen in de financiële sector, orde op zaken stelt, hogere buffers eist, bonussen verbiedt, ingrijpt als het nodig is. De PvdA verwacht dat ook van de minister.“ Maar valt de wet in kwestie te kwalificeren als streng? In het geheel niet. Dijsselbloem heeft hier veel te enthousiast meegedacht met de banken.

Wat is er aan de hand? Banken moeten sinds de crisis meer eigen vermogen aanbieden. De (toerechte) gedachte: hoe meer eigen vermogen, hoe beter banken zelf verliezen kunnen opvangen, en hoe minder geld om te vergokken. Eigen vermogen haal je op bij beleggers, maar daar hebben banken doorgaans niet veel zin in: het geeft gedoe bij huidige aandeelhouders, het kost moeite en wat als het niet lukt? Dus bedacht de immer creatieve financiële sector een list.

De minister heeft veel te enthousiast meegedacht met de banken

De list heet coco, koosnaam voor *contingent convertibles*, een nieuwe vorm van verhandelbaar schuldpaapier. Banken lenen in deze coco's geld bij beleggers en betalen hun een forse rente. Voorwaarde: als de bank in problemen komt, dan verandert die lening in aandelen (= eigen vermogen) of (een deel van) de lening wordt kwijlgescholden. Deze coco-leningen mogen banken direct meetellen als eigen vermogen van de toezichhouders - een win-win dus voor de banken.

Maar niet win-win genoeg. Want in Nederland telde tot voor kort de Belastingdienst de coco's ook als eigen vermogen. En dus mochten banken de rente die ze op de coco's betalen niet aftrekken van de belasting. Dat mag bij andere leningen wel. Enter Jeroen Dijsselbloem. De banken schreeuwden bij hem moord en brand over deze mistand. Hier was geen level playing field, andere banken in Europa kregen van hun eigen overheid dit belastingvoordeel wel. Zo kwam de kredietverlening in gevaar! Paniek. Poeuw. Jeroen Dijsselbloem ging er op in. „Zem mogelijk maken!“ schreef hij bij een notitie van de banken. Ongelooflijk. Begin dit jaar bekriftigde Dijsselbloem in deze krant de weerzin bij de banken tegen hogere kapitaalisen. Toen had hij deze wet allang ondertekend. Meedenken achter de schermen, voor de schermen streng en kritisch doen.

Coco's maken banken niet veiliger. Er zijn al jaren veel zorgen over de paniek die de coco's kunnen veroorzaken als een bank gedwongen is de lening om te zetten in eigen vermogen. Een coco die wordt ingeroepen is een signaal: bank in problemen, bank in problemen! Zeker als er een crisis is en veel banken tegelijk hun coco's moeten omzetten. Om een veilig bankstelsel te hebben moet het eigen vermogen omhoog, echt omhoog en niet met dit soort trucs en gebannes. Als er één les is van de vorige crisis is het: hou het simpel. Hoe ingewikkelder de producten, hoe onoverzichtelijker de systeemrisico's. Dus waarom je coco's wil stimuleren via voordelige belastingen ontgaat mij volledig. Dan is er maar geen level playing field. Andere Europese landen hebben vaak niet zo'n grote financiële sector als wij. We mogen dus best strenger zijn dan de rest. Dat zijn we volgens Nijboer van de PvdA als het om bankiersbonussen gaat ook. En daar zit precies het probleem. De PvdA en Dijsselbloem zijn als het om banken gaat de laatste tijd hard op de oppervlakkige zaken en zacht op de fundamentele. Dus: een heel nimmer maken van bonussen en salarissen van bankiers, maar tegelijk malaten onze banken echt veiliger te maken.

Marika Stellinga is econoom en schrijft op deze plek elke zaterdag over politiek en economie